

Landstingets kansliEkonomiavdelning
Thomas Israelsson

Landstingsstyrelsen

Granskning av delårsrapport 2:2010

Landstingets revisorer har i skrivelse 2010-10-13 redovisat sin granskning av delårsrapport 2:2010. Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och därmed begränsad jämfört med den granskning som sker vid årsbokslutet. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten ger svar på revisionsfrågorna:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Landstingets kansli får med anledning av granskningsrapporten lämna följande kommentarer.

Överlämnande av delårsrapport till revisorerna

Revisorerna har tidigare framfört att möjligheten att göra en tillfredsställande granskning förutsätter att revisorerna ges tillräcklig tid att utföra granskningsuppdraget. De konstaterar att problemet kvarstår och föreslår att ett datum för överlämnande av delårsrapporten till revisorerna, efter samråd med revisorerna, läggs in i tidplanen för handläggning av delårsrapporten.

Kommentar

Datum för överlämnande av delårsrapporten till revisorerna kommer att anges i tidplan.

Revisorerna ska granska och uttala sig om den delårsrapport som landstingsstyrelsen överlämnar till landstingsfullmäktige. Det kan diskuteras om det är rimligt att revisorerna granskar en rapport som inte godkänts av ansvarigt politiskt organ (landstingsstyrelsen). Enligt reglementet för revisorerna ska emellertid revisorernas utlåtande om delårsrapporten överlämnas till styrelsen senast vid det sammanträde som föregår det fullmäktigemöte där delårsrapporten

ska behandlas. Med nuvarande sammanträdesplan är det bara ett styrelsemöte mellan delårsperiodens slut och fullmäktiges sammanträde. Styrelsens behandling av delårsrapport och mottagande revisorsutlåtande kommer därför att hanteras vid samma tillfälle.

För att revisorerna enligt nuvarande reglemente ska kunna lämna utlåtande till styrelsen krävs att delårsrapporten överlämnas till revisorerna antingen i samband med kallelse till planeringsdelegationen eller efter planeringsdelegationens beredning av delårsrapporten.

Då revisorernas granskning av delårsrapport och utlåtande rimligen bör utgå från en delårsrapport som behandlats politiskt kommer rapporten att överlämnas till revisionen efter att planeringsdelegationen berett rapporten.

Rättvisande räkenskaper

Revisorerna bedömer att delårsrapporten avseende pensioner inte är upprättad enligt Lag om kommunal redovisning. Fullfondering tillämpas istället för blandmodellen som lagen kräver. Tydlig motivering till avvikelser saknas i delårsrapporten. Resultat och ekonomisk ställning enligt blandmodell redovisas inte i delårsrapporten.

Jämförelse med samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret görs inte. Motiv till denna avvikelse från Lag om kommunal redovisning saknas.

Revisorerna bedömer dock att resultatet för delårsperioden om 392 miljoner kronor i allt väsentligt är rättvisande, utifrån de redovisningsprinciper som Landstinget i Jönköping tillämpar för pensionerna.

Kommentar

Kansliet noterar att revisorerna bedömer att resultatet i allt väsentligt är rättvisande, utifrån de redovisningsprinciper som Landstinget i Jönköping tillämpar för pensionerna.

Landstingsfullmäktige beslutade 19 november 2008, i samband med godkännande av budget för 2009 och flerårsplan för 2010-2011, att från och med årsredovisningen 2008 införa rättvisande pensionskostnadsredovisning och att därmed Landstingets finansiella mål sänks från 2,5 procent till 2,0 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Det primära med delårsrapporten är att erhålla en mätning av resultat och ställning vid ytterligare en given tidpunkt under räkenskapsåret, där utgångspunkten är den egna styrningen och uppföljningen. Fullmäktige beslutar sedan 2009 inte om en budget enligt blandmodellen, vilket är skälet till att motsvarande uppgifter enligt blandmodellen inte framgår i delårsrapporterna.

I årsredovisning 2010 kommer blandmodellen att redovisas på samma sätt som skett i årsredovisningen 2008 och 2009.

Anledningen till att jämförelse inte görs med samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret är att fokus i delårsrapportens ekonomiska del är helårsprognos och jämförelse med föregående bokslutsvärden. Det kan övervägas om även jämförelser ska göras med motsvarande period föregående år och i så fall vad denna ökade informationsmängd förbättrar i styrningen. Då det finns en rad jämförelsestörande poster mellan åren (exempelvis för 2010 vaccination mot nya influensan, vårdvalet, återbäring från SKL, förändrade AFA-avgifter, tillfälliga konjunkturstöd med mera) så finns risk att jämförelser utan en omfattande förklaringstext blir missvisande.

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Delårsrapporten visar att landstingets finansiella resultatmål på minst 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag beräknas uppnås för år 2010. Även målet att egenfinansiera investeringar bedöms uppnås.

Balanskravet

Resultatet för perioden är positivt och prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 350 miljoner kronor, vilket innebär att balanskravet kommer att uppfyllas.

Mål för verksamheten

Revisorerna konstaterar att delårsrapporten inte innehåller någon avstämning eller bedömning av i budgeten angivna övergripande strategiska mål eller strategiska mål per verksamhet. I delårsrapporten bedöms endast måluppfyllelsen för angivna verksamhetsmål (systemmätetal).

Revisorernas bedömning är att Landstingets redovisning av måluppfyllelsen för angivna systemmätetal sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt.

Revisorerna konstaterar att två tredjedelar av redovisade verksamhetsmål är uppfyllda eller delvis uppfyllda, vilket indikerar att verksamhetsstyrningen är verkningfull.

Den samlade bedömningen är att resultatet i delårsrapporten per 2010-08-31 i huvudsak är förenligt med de mål Landstingsfullmäktige beslutat om. Någon bedömning av om verksamhetsmålen kommer att uppnås för år 2010 görs inte av Landstingsstyrelsen i delårsrapporten.

Kommentar

Det kan först konstateras att revisorerna finner att Landstingets redovisning av måluppfyllelsen för angivna systemmätetal sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt och att måluppfyllelsen indikerar att verksamhetsstyrningen är

verkningsfull. Revisorerna anser även i den samlade bedömningen att delårsresultaten i huvudsak är förenligt med de mål Landstingsfullmäktige beslutat om.

De övergripande strategiska målen och de strategiska målen per verksamhet är inte i sig själva mätbara utan de konkretiseras i form av framgångsfaktorer och de mätbara systemmätetalen. Om systemmätetalens mål nås, nås även de strategiska målen.

Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

Granskningen visar att förvaltningsberättelsen är strukturerad och följer de direktiv som Landstingsfullmäktige beslutat om i budgeten samt att innehållet är informativt och uppfyller lagens krav.

Revisorerna anser emellertid att det är svårt att få en helhetsbild, då exempelvis en samlad driftredovisning saknas. Utvecklingspotential bedöms även finnas vad avser beskrivning av ekonomi och verksamhet för de landstingsägda företagen samt för rapportering av sjukskrivning och redovisning av pensionsmedelsförvaltning.

Kommentar

Kansliet noterar att revisorerna anser att förvaltningsberättelsen är strukturerad och informativ samt uppfyller lagens krav.

Landstinget kommer se över hur en samlad driftredovisning kan återinföras i delårsrapporten för att ge en bättre helhetsbild samt överväga utökad rapportering av sjukskrivning och pensionsmedelsförvaltning.

Förvaltningarnas uppföljning och prognos

Revisorerna understryker vikten av att förvaltningarna fortsätter att vidta åtgärder så att utvecklingen följer Landstingsfullmäktiges antagna målsättningar om en ekonomi i balans, med de underskott som redovisas gentemot budget i många av förvaltningarna som grund.

Kommentar

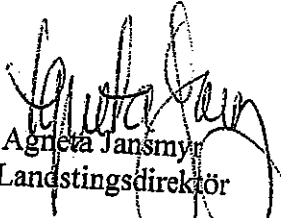
Kontinuerlig dialog förs med förvaltningar om åtgärder för att uppnå de mål som landstingsstyrelsen lagt fast i respektive förvaltnings styrkort.

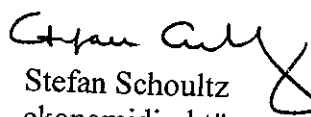
Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att till Landstingets revisorer överlämna föreliggande skrivelse såsom landstingsstyrelsens svar på revisoreernas granskningsrapport.

LANDSTINGETS KANSLI

Agneta Jansmyr
Landstingsdirektör

Stefan Schoultz
ekonomidirektör

Landstinget i Jönköpings län

Landstingets revisorer

Landstingsstyrelsen

Granskning av delårsrapport 2:2010

Landstingets revisorer överlämnar härmed granskningsrapport avseende delårsbokslutet 2:2010.

Revisorerna har tidigare framfört att möjligheten att göra en tillfredsställande granskning, enligt kommunallag och god revisionsred, förutsätter att revisorerna ges tillräcklig tid att utföra granskningsuppdraget. Vi konstaterar att problemet kvarstår och föreslår att ett datum för överlämnande av delårsrapporten till revisorerna, efter samråd med revisorerna, läggs in i tidplanen för handläggning av delårsrapporten.

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och därmed mer begränsad än den granskning som görs vid årsbokslutet.

Resultatet av granskningen, som utförts av PWC, framgår av bifogad revisionsrapport.

Revisorerna lämnar även en skriftlig bedömning till Landstingsfullmäktige av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Landstingets revisorer lämnar med stöd av revisionsrapporten och en egen genomgång av delårsrapporten nedanstående synpunkter och kommentarer.

Rättvisande räkenskaper

Revisorerna bedömer att delårsrapporten avseende pensioner inte är upprättad enligt Lag om kommunal redovisning. Fullfondering tillämpas i stället för blandmodellen som lagen kräver. Tydlig motivering till avvikelser saknas i delårsrapporten. Resultat och ekonomisk ställning om blandmodellen istället hade tillämpas framgår inte i delårsrapporten.

Jämförelse med samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret görs inte. Motiv till denna avvikelse från Lag om kommunal redovisning saknas.

Landstinget har valt att periodisera/snitta de finansiella kostnaderna för pensionerna på tre år. Förfaringsättet avviker från vad som är god redovisningssed.

Revisorerna bedömer dock att resultatet för delårsperioden om 392 miljoner kronor i allt väsentligt är rättvisande, utifrån de redovisningsprinciper som Landstinget i Jönköping tillämpar för pensionerna.

God ekonomiska hushållning

Finansiella mål

Landstingsfullmäktige har fastställt fyra finansiella mål som fastställts i budget 2010. I delårsrapporten görs en avstämning mot två av dessa. Delårsrapporten visar att landstingets finansiella resultatmål på minst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag beräknas uppnås för år 2010, då prognosen motsvarar cirka 4,4 %. Även målet att egenfinansiera investeringar bedöms uppnås.

Balanskravet

Resultatet för perioden är positivt och prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 350 miljoner kronor, vilket innebär att balanskravet kommer att uppfyllas.

Mål för verksamheten

Revisorerna konstaterar att delårsrapporten inte innehåller någon avstämning eller bedömning av i budgeten angivna övergripande strategiska mål eller strategiska mål per verksamhet. I delårsrapporten bedöms endast måluppfyllelsen för angivna verksamhetsmål (systemmätetal).

Revisorernas bedömning är att Landstingets redovisning av måluppfyllelsen för angivna systemmätetal sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt.

Revisorerna konstaterar att två tredjedelar av redovisade verksamhetsmål är uppfyllda eller delvis uppfyllda, vilket indikerar att verksamhetsstyrningen är verkningsfull.

Den samlade bedömningen är att resultatet i delårsrapporten per 2010-08-31 i huvudsak är förenligt med de mål Landstingsfullmäktige beslutat om. Någon bedömning av om verksamhetsmålen kommer att uppnås för år 2010 görs inte av Landstingsstyrelsen i delårsrapporten.

Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

Granskningen visar att förvaltningsberättelsen är strukturerad och följer de direktiv som Lanstingsfullmäktige beslutat om i budgeten. Revisorerna anser att innehållet i förvaltningsberättelsen är informativt, men att det är svårt att få en helhetsbild, exempelvis saknas en samlad driftredovisning.

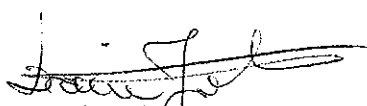
Granskningen visar att förvaltningsberättelsen uppfyller lagens krav på innehåll. En utvecklingspotential bedöms dock finnas vad avser beskrivningen av ekonomi och verksamhet för de landstingsägda företagen samt för rapportering av sjukskrivning och redovisning av pensionsmedelsförvaltning.

Förvaltningarnas uppföljning och prognos

På grund av de underskott som redovisas gentemot budget i många av förvaltningarna understryker revisorerna vikten av att förvaltningarna fortsätter att vidta åtgärder så att utvecklingen följer Landstingsfullmäktiges antagna målsättningar om en ekonomi i balans.

Svar från Landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar senast 2011-01-15 svar från Landstingsstyrelsen på vilka åtgärder som planeras med anledning av vad som framkommit vid granskningen.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
vice ordförande

Revisionsrapport

Delårsrapport 2010

Landstinget i Jönköpings län

2010-10-06

Elisabeth Björk
Johan Bokinge
Lena Härelind
Viveca Karlsson
Jean Odgaard

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning.....	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	2
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	God ekonomisk hushållning.....	5
3.2.1	Finansiella mål.....	5
3.2.2	Mål för verksamheten	6
3.3	Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur.....	7
3.4	Resultatanalys.....	8
3.5	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	9

1 Sammanfattande bedömning

Komrev inom PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av landstingets förtroendevalda revisorer granskat landstingets delårsrapport för perioden 2010-01-01 – 2010-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för 2010.

Syftet med granskningen är att ge landstingets revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som landstingsfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till landstingsfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är positivt med 392 mnkr (310,0 mnkr), vilket är 82 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 350 mnkr, vilket innebär att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av landstingets delårsrapport:

- Delårsrapporten är inte upprättad utifrån kraven i lag om kommunal redovisning avseende pensionerna. Fullfondering tillämpas istället för blandmodellen som lagen kräver. Vidare avviker – enligt vår uppfattning - beslutet om snittning av de finansiella kostnaderna för pensionerna från vad som är god redovisningssed. Vi bedömer dock att redovisat resultat för delårsperioden i allt väsentligt är rättvisande utifrån de redovisningsprinciper som landstinget tillämpar för pensionerna. Resultatet enligt blandmodellen hade varit ca 10 mnkr lägre.
- Vi instämmer i landstingsstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen för de två finansiella mål som avrapporteras i delårsrapporten. De två övriga finansiella målen som fullmäktige beslutat om kan vi inte bedöma, eftersom dessa inte har avrapporterats i delårsrapporten (görs i årsredovisningen).
- Vi har i vår granskning inte funnit något som tyder på att måluppfyllelsen avseende verksamheten för de mål som avrapporteras är oförenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten i budget 2010. Prognos för helårsutfallet lämnas dock inte och det finns också ett tjugotal mål/systemmätetal för verksamheten som inte har avrapporterats i delårsrapporten (görs i årsredovisningen).

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

Delårsrapporten skall enligt KRL innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av landstingets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Upplýsningar skall lämnas om dels sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av landstingets resultat eller ställning, dels sådana händelser av väsentlig betydelse för landstinget som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut. Om det inte finns särskilda hinder, skall för ovan lämnas motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret. (KRL 9:2 och 9:3).

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Analys av relevanta dokument
- Granskning av specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa en rättvisande redovisning
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL (Lagen om kommunal redovisning) där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden januari – augusti uppgår till 392 mnkr.

För pensionerna tillämpas fullfonderingsmodell istället för blandmodell. KRL anger att blandmodellen ska tillämpas. Ett negativt eget kapital om 990 mnkr redovisas i delårsbokslutet som en effekt av att ansvarsförbindelsen för pensionerna sen tidigare har lyfts in i balansräkningen. Vidare har det skett en snittning¹ av de finansiella kostnaderna för pensionerna avseende åren 2010-2012. Resultat enligt blandmodellen framgår inte i delårsrapporten. Orsaken till detta framgår i avsnittet om redovisningsprinciper. Om blandmodellen hade tillämpats så hade delårets resultat varit ca 10 mnkr lägre än det nu redovisade om 392 mnkr. I denna beräkning ingår inte heller någon snittning för de finansiella kostnaderna som avser pensionerna inom ramen för blandmodellen.

Landstingets delårsrapport består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Jämförelse med samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret görs ej. Detta har enligt uppgift skett tidigare, men har tagits bort då det blev alltför mycket fokus på förändringar mellan åren istället för resultatet det innevarande året.

Sjukskrivningsmiljarden redovisas enligt kontantprincipen, vilket innebär att bidraget för år 2009 bokförs år 2010. Förfaringssättet påverkar inte nämnvärt delårets resultat. För slutavräkning av skatteintäkter avseende år 2009 periodiseras 8/12 i delårsbokslutet. Enligt vår uppfattning har den förändrade slutavräkningen för år 2009 inget med år 2010 att göra varför hela förändringen utifrån den senaste aktuella prognosen bör bokföras direkt. Om så skett hade periodens resultat förbättrats med 6,2 mnkr.

Vad gäller anvisningar och interna föreskrifter så går sådana ut till förvaltningarna.

Vår redogörelse och bedömning avseende förvaltningsberättelsens innehåll och struktur redovisas i rapportens avsnitt 3.3.

¹ Snittningen innebär att de totala finansiella kostnaderna för åren 2010-2012 enligt KPAs nuvarande prognoser har fördelats på tre år. Enligt delårsrapporten framgår att syftet är att utjämna effekten av ryckigheten i basbeloppsförändringarna och den s k bromseffekten mellan åren.

Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten inte är upprättad utifrån kraven i lag om kommunal redovisning. Detta eftersom pensionerna redovisas enligt fullfonderingsmodellen istället för blandmodellen som KRL kräver. Tydlig motivering till avvikelser saknas i delårsrapporten. Enligt uppgift har motivet angetts det är då övergången gjordes från blandmodell till fullfondering. Motivet till avvikelser bör dock alltid finnas med. Resultat och ekonomisk ställning om blandmodellen istället hade tillämpats framgår inte i delårsrapporten.

Vidare saknas jämförelsetal till resultaträkningen och balansräkningen. Motiv till avvikelser från KRL 9:3 saknas i delårsrapporten.

Landstinget har i budgeten för år 2010 beslutat att periodisera/snitta de finansiella kostnaderna för pensionerna på tre år. För år 2010 innebär det att resultatet har belastats med ytterligare kostnader jämfört med om snittning inte har skett, dvs kostnader tas i förtid. Förfaringsättet avviker enligt vår uppfattning från vad som är god redovisningssed.

Vi bedömer dock att redovisat resultat för delårsperioden om 392 mnkr i allt väsentligt är rättvisande utifrån de redovisningsprinciper som Landstinget i Jönköpings län tillämpar för pensionerna. Resultatet enligt blandmodellen hade varit ca 10 mnkr lägre.

Vår bedömning är vidare att de föreskrifter och anvisningar som finns ger förutsättningar för att delårsrapporten ska uppfylla de krav som KRL ställer, med undantag för pensionsredovisningen.

3.2 God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten för landstinget i Jönköpings län är strukturerad per område efter de övergripande perspektiv som landstingsfullmäktige har beslutat om i budget 2010. De områden som redovisas är primärvård, specialiserad vård, tandvård, övrig hälso- och sjukvård, utbildning, kultur, allmän regional utbildning samt trafik och infrastruktur. Följande perspektiv redovisas:

- Medborgar- och kundperspektiv
- Process- och produktionsperspektiv
- Lärande- och förnyelseperspektiv
- Ekonomiskt perspektiv

Landstingsfullmäktige har beslutat om mål och mätetal. Bilagan till delårsrapporten omfattar 56 mål och systemmätetal, varav resultatet per delåret redovisas för 30 av dessa. Resultatet för övriga systemmätetal i bilagan rapporteras i årsredovisningen.

I budget för år 2010 redovisas övergripande strategiska mål och strategiska mål per verksamhet. Vidare finns en beskrivning av landstingets styrmodell. Nedan finns en redogö-

relse över måluppfyllelse av målen för god ekonomisk hushållning uppdelat i finansiella mål/systemmätetal och verksamhetsmål/systemmätetal för verksamheten.

3.2.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot två av landstingets finansiella mål som fastställts i budget 2010:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2010	Utfall i prognos 2010	Landstingets bedömning måluppfyllelse
Resultat - resultatet ska vara minst 2% av skatter och statsbidrag	Resultat - Prognostiserat resultat efter andra tertialet beräknas till 4,4 % av skatter och statsbidrag	Målet kommer att uppfyllas
Investeringar i fastigheter och inventarier ska finansieras med egna medel.	Resultatet uppgår till 130,5 %	Målet om egenfinansiering av investeringar uppnås.

Vidare finns två finansiella mål (avkastning pensionskapital respektive rörelsekapital) som redovisas i samband med årsbokslut 2010.

Bedömning

De två finansiella mål som redovisas i delårsrapporten kommer att uppnås under år 2010. För de två övriga saknas rapportering och därmed bedömning av måluppfyllelsen varför vi inte kan uttala oss om dessa.

3.2.2 Mål för verksamheten

I delårsrapporten kommenteras mål och systemmätetal i löptext under respektive verksamhet. Vidare hänvisas till en bilaga med systemmätetal där merparten av beslutade verksamhetsmål för budget 2010 följs upp. En del av dessa redovisas endast i årsbokslutet. Redovisningen sker i en matris som för varje målområde redovisar systemmätetal, mål, resultat i delårsrapport samt beskrivning av gränsvärden för resultatvärdering.

Bedömning

Delårsrapporten innehåller ingen avstämning eller bedömning av i budget angivna övergripande strategiska mål eller strategiska mål per verksamhet. Fullmäktige kan av delårsrapporten endast bedöma måluppfyllelsen för angivna verksamhetsmål (systemmätetal).

Redovisningen av måluppfyllelsen för angivna systemmätetal sker på ett strukturerat och pedagogiskt sätt. För varje mål i bilagan finns en markering som i färg visar landstingsstyrelsens bedömning av resultat per tertial 2. Rött betecknar att målet inte är uppfyllt, gult att det delvis är uppfyllt och grönt att målet är uppfyllt.

Av 28 redovisade verksamhetsmål/systemmätetal för ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet anses tio vara uppfyllda, åtta delvis vara uppfyllda och tio inte vara uppfyllda.

I löptext sker också en avstämning av verksamhetsmålen under respektive område. För flera verksamhetsmål ges en översiktlig beskrivning av åtgärdsförslag för att nå målen. Vi bedömer att den avstämning som görs av verksamhetsmålen per augusti 2010 är realistisk. Vi har i vår granskning inte funnit något som tyder på att måluppfyllelsen avseende verksamheten för de mål som redovisas är oförenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten i budget 2010. Noteras dock att det finns ett antal mål/systemmätetal för vilka avrapporteringen sker först i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för dessa mål/systemmätetal kan vi således inte uttala oss om.

Det faktum att två tredjedelar av redovisade verksamhetsmål är uppfyllda per tertiäl 2 indikerar att verksamhetsstyrningen är verkningsfull.

Någon bedömning av om verksamhetsmålen kommer att uppnås för år 2010 görs dock inte av landstingsstyrelsen i delårsrapporten. Baserat på den samlade information som ges i delårsrapporten är det för oss svårt att bedöma förutsättningarna för att samtliga verksamhetsmål kommer att uppnås.

Det framgår inte av delårsrapporten vilka verksamhetsmål som har bäring på en god ekonomisk hushållning. Vi efterlyser ett tydligare ställningstagande i detta avseende från landstingsstyrelsens sida.

3.3 Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

Förvaltningsberättelsen omfattar avsnitten god måluppfyllelse – och den finansiella situationen förbättras (sammanfattning), verksamhet (primärvård, specialiserad vård, tandvård, övrig hälso- och sjukvård, utbildning, kultur, allmän regional utveckling, trafik och infrastruktur, medarbetare) och ekonomi. Under varje avsnitt finns en redogörelse för händelser av betydelse under året. För varje avsnitt finns en redogörelse utifrån de fyra perspektiv som landstingsfullmäktige har beslutat om.

I förvaltningsberättelsen finns även en omvärldsbevakning med kommentarer kring skatteintäkter och läkemedel under avsnitt ekonomi. Vidare finns kommentarer kring personalperspektiv och sjukfrånvaro. I rapporten redovisas förändrat antal årsarbetare (total och per yrkeskategori), genomsnittlig tjänstgöringsgrad, frisknärvaro, sjukfrånvaro och medarbetarsamtal. Sjukfrånvaron redovisas inte i enlighet med kraven i KRL 4:1a.

Sammanställd redovisning saknas, men information om ekonomi och verksamhet för vissa av bolagen inom ”koncernen” finns till viss del. Utvecklingspotential finns vad avser beskrivningen av ekonomi och verksamhet för hel- och delägda företag.

Pensionsmedelsförvaltningen är inte uppställd utifrån rekommendation 7:1 från Rådet för Kommunal Redovisning. I delårsrapporten anges att värdesäkring av hela pensionsskulden t o m augusti har kostat 141 mnkr.

En samlad redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten (driftredovisning) saknas (KRL 4:3).

Bedömning

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen är strukturerad och följer de direktiv som ges från fullmäktige i form av budget. Innehållet är informativt i sina delar men det är svårt att enkelt få en helhetsbild, exempelvis saknas en samlad driftredovisning.

Utvecklingspotential finns med avseende på beskrivning av ekonomi och verksamhet hos ägda företag, rapportering av sjukskrivningen och redovisningen av pensionsmedelsförvaltningen.

Sammanfattningsvis bedömer vi att förvaltningsberättelsen uppfyller lagens krav på innehåll, men att det finns utrymme för förbättring.

3.4 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett resultat om 350 mnkr, vilket är 190 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med + 90 mnkr mot budget
- Skatteintäkter förväntas bli 152 högre än budget.
- Generella statsbidrag och utjämning förväntas bli 57 mnkr lägre än budget.

För avvikelsen avseende generella statsbidrag och utjämning finns en bra analys i delårsrapporten. Avvikelsen avseende skatteintäkterna baseras på SKLs prognos i augusti. Avvikelsen avseende verksamhetens nettokostnader har förklarats dels med överskott avseende läkemedel om 55 mnkr, dels med underskott avseende köpt vård om 19 mnkr. Orsaken till resterande del framgår inte tydligt i delårsrapporten. Enligt uppgift beror överskottet även på följande: länstrafikens överskott för 2009 som bokförs 2010 om 12 mnkr, överskott om 35 mnkr pga för högt budgeterade AFA-avgifter, lägre avgifter för unga och äldre ger ett överskott mot budget om ca 28 mnkr, överskott från bidraget avseende svininfluensan uppgår till 10 mnkr, (neutraliseras av underskott för IT om 10 mnkr) samt kvarstående medel hos styrelsen om 45 mnkr.

Någon avstämning mot balanskravet har inte gjorts i delårsrapporten. Enligt uppgift har landstinget alltid utgått från de redovisade resultaten. Marginalerna har under de senaste åren varit så stora att något "resultat enligt balanskravet" inte har behövt beräknas.

3.5 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

I delårsrapporten framgår att primärvården redovisar ett underskott gentemot budget (-13,6 mnkr). Den specialiserade vården visar ett sammantaget underskott (- 22,4 mnkr), varav somatisk vård (- 41,1 mnkr) och psykiatrisk vård (18,7 mnkr). Tandvården uppvisar också ett underskott (- 6,5 mnkr). För övrig hälso- och sjukvård (6,9 mnkr), utbildning (0,9 mnkr), kultur (0,0 mnkr) och allmän regional utveckling (0,0 mnkr) redovisas ett överskott eller ett noll-resultat.

I delårsrapporten framgår kortfattat förklaringar till resultatet för de olika områdena.

Det är, enligt vår bedömning, viktigt att förvaltningarna fortsätter att vidta åtgärder, så att den ekonomiska utvecklingen följer fullmäktiges antagna målsättningar om en ekonomi i balans.